

Nola prestatu saioetarako curriculumuma erabiliz

Nola prestatu saioetarako curriculuma erabiliz

Proiektuan murgildu aurretik, funtsezkoa da irakaslea ondo prestatuta egotea. Hona nola egin dezakezun:

Proiektua irakurri

1. etapa:

Ingurumen-gaietan eta horien kausetan zentratzea, eta klima-aldaketaren eta migrazioaren atzean dagoen zientzian.

2. etapa:

Ingurumen-aldaketarekin, migrazioarekin eta desplazamenduekin lotutako dilema etikoetan murgiltzea.

3. etapa:

Ideiak sortzeko eta arazoak konpontzeko prozesua ulertzea, ingurumen-justiziaren testuinguruan.

4. etapa:

Ikasleak proiektuaz hausnartzeko eta aldaketaren alde egiteko orientatzen ikastea.

Nola prestatu saioetarako curriculumuma erabiliz

HELBURUAK ULERTU

Ziurtatu proiektuaren etapa bakoitzeko helburuak ulertzen dituzula. Jakin zure ikasleek zer funtsezko ezagutza, trebetasun eta balio garatzea nahi duzun (adibidez, enpatia, pentsamendu kritikoa edo arazoak konpontzea). Fitxa bakoitzean etapa helburuak agertzen dira. Terminologia berrikusi, klima-aldaketari eta migrazioari buruz aurkeztean hitz egokiak erabili ahal izateko (Glosarioa ikusi)

IKUSPEGI MALGUA ERABILI

Aurretik planifikatzea, curriculumaren etapa bakoitza noiz emango duzun zehazteko eta materiala berrikusteko eta ikasgelako jarduerak egiteko denbora emateko. Curriculumuma gutxi gorabehera 8 ordu akademikotan osatzeko diseinatuta dagoen bitartean, behar den benetako denbora aldatu egin daiteke eskola eta taldearen baldintzen arabera. Malgutasuna mantendu curriculum-etapak zure ikasturteko plangintzan txertatuz. Ikuspegi honek curriculumak zure ordutegia osatzen duela bermatzen du, aukera bat bihurtuz zama bat baino gehiago.

Nola prestatu saioetarako curriculumuma erabiliz

Ikasleentzako ingurune segurua sortu

Migrazioari, pobreziari, gizarte-justiziari eta klima-aldaketari buruzko eztabaida sentikorrek kudeatzeko prest egon behar da irakaslea. Giro bat sortu, non ikasleak eroso sentituko diren beren iritziak partekatzen eta elkarri ziketa zailtan parte hartzen. Horrek ikasgelako arauak ezartzea ekar dezake, errespetuz entzuteko eta hitz egiteko.

1

Enpatia sustatu:

Irakasle gisa, jokabide enpatikoa erakutsi. Erakutsi ikasleentzako tentsamenduez eta sentimenduez arduratzen zarela eta besteen ikuspegiak ulertzera eta enpatizatzerara bultzatzen dituzula.

2

Ez dago erantzun zuzenik edo okerririk:

Azpimarratu ezazu askotan ez dagoela erantzun egokirik edo okerririk galdera konplexuentzat, batez ere dilema etiko edo esperientzia pertsonalei buruz eztabaidatzen direnean. Honek esploraziorako espazio bat sustatzen du, epaiketarako baino gehiago.

3

Zure ikasleak ezagutu:

Ikasleentzako emozioen berri izan, batez ere migrazioarekin, klima-aldaketarekin edo desplazamenduekin lotutako gaiak eztabaidatzean. Ikasleentzako batek arazo horiekin lotutako traumarik izan badu, eztabaida edo jarduera jakin batzuetatik ateratzeko lekua sortu.

4

Inklusibitatea sustatu:

Kontuan izan zure ikasleentzako aurreiritzi eta esperientziak. Materialeak, kasuen azterketek eta eztabaidek ikuspegi ugari islatzen dituztela bermatu, eta ikasle guztiei eztabaidetan laguntzeko aukera eman, ahots guztiak entzuten direla ziurtatuz, batez ere isilagoak direnak edo baztertuta senti daitezkeenak.

5

Sortu errespetuzko ingurune bat:

Ezarri jarraibide argiak ikasleek elkar nola tratatu behar duten jakiteko, batez ere gai sentikorrek eztabaidatzerakoan.

Co-funded by
the European Union

15

Nola prestatu saioetarako curriculuma erabiliz

Ikasleei lagundu: Gai globalei buruz ikasi

Klima-aldaketa kezka handiak sor ditzazke ikasleengan, batez ere ingurumen-erronkek eragindako etorkizunari aurre egin behar diotelako. Hezitzaileentzat kezka horiek modu solidario eta eraikitzailean aitortzea eta jorratzea garrantzitsua da.

Elkarrizketa irekirako espazio seguru bat sortuz, informazio egokia eskainiz eta ikasleei neurriak hartzeko aukerak eskainiz, irakasleek ikasleak gidatu ditzakete eztabaida gogor horietan zehar eta kezka horiek itxaropen bihurtu.

Ekintzak erdigunean:

Babesgabetasun-sentimenduetatik ikasleek izan dezaketen inpaktu positibora aldatu. Tokiko jasangarritasun-proiektuetan parte hartzera, sentsibilizatzea edo beren ingurumen-aztarna murriztera bultzatzea. Ikasleei neurriak hartzeko ahalmena emateak gehiago kontrolatzen eta gutxiago estutzen laguntzen die.

Informazio fidagarria eman, adinerako egokia:

Informazio argia, orekatua eta adinari egokitua ematea klima-aldaketaren erronkei eta konponbideei buruz. Arreta jarri garapenean eta mundu mailan ematen ari diren urrats positiboetan. (Materiala adinaren arabera nola egokitu)

Konponbideak eta berrikuntza nabarmendu:

Irtenbide berritzaileen adibideak partekatzea. Erakutsi nola pertsonak, komunitateak eta erakundeak elkarlanean ari diren klima-aldaketari aurre egiteko. Sustatzaile horiek aldaketa posible dela nabarmentzen dute.

Nola prestatu saioetarako curriculumuma erabiliz

Ikasleekin batera ikasi

Ondo dago irakasleek eta hezitzaileek onartzea haiek ere ikasten ari direla; "ez naiz aditua honetan, baina azter dezagun elkarrekin". Jakin-mina eta etengabeko ikaskuntza eredu izan daitezke, ikasleak beren hezkuntzan inizatiba hartzera bultzatuz. Ikasleak edukien bidez gidatu, eta, aldi berean, materiala aztertu, eztabaidatu eta hausnartzera animatu.

Erraztasunean, jakin-minean eta kanpoko baliabideetan zentratuz, irakasleek irakaspen esanguratsuak gidatu ditzakete, nahiz eta alde zuzeneko ezagutzarik ez izan.

Curriculumuma diseinatzean, irakasleak eta hezitzaileak orientatzen dira, urratsez urrats, curriculumeko materiala nola erabili eta proposatutako jarduerak emateko, beharrezko materiala eta denbora barne.

Ikerketa sustatu:

Ikasleek esploratu, galderak egin eta beren pentsamenduak partekatzea.

Erabili galdera hauek: "Zergatik uste duzu klima-aldaketak eragin handiagoa duela pertsona batzuegan besteengan baino?"

Elkarlaneko ikaskuntza erabili:

Ikasleek elkarrekin lan egin dezakete fitxaetako galderen erantzunak ikertzeko.

Talde-lanerako plan:

Proiektuaren zati handi batek elkarlana eskatzen duenez, talde-dinamikak nola kudeatu planifikatzen du, eztabaidak errazten ditu eta ikasle guztien parte-hartze aktiboa bermatzen du.

Zure ikasleak prestatu:

Co-funded by
the European Union

18

Zure ikasleak prestatu

Garrantzitsua da zure ikasleak modu aktiboan inplikatzeari eta ikaskuntza-bidaian zehar gidatzea:

Espektatiba argiak ezarri: azaldu proiektuaren helburua eta plangintza

Proiektuaren metodologia azaldu:

Ikasleei azaldu proiektua lau etapatan landuko dutela. Etapa bakoitza aurrekoan oinarritzen da.

Beraz, garrantzitsua da aktiboki inplikatzeari eta kritikoki pentsatzeari. Ikasleei azaldu proiektu hau lagungarria, kolaboratiboa izango dela eta ikerketan oinarritua egongo dela.

Elkarrekin lan egingo dute munduko gaiak aztertzeko, ikuspegi anitzak aztertzeko eta irtenbideak aurkitzeko.

Helburuak zehaztu:

Ikasleek proiektuaren helburuak, ingurumen-aldaketari buruz zer ikasiko duten, pentsamendu kritikoa eta enpatia nola garatuko dituzten etab. azaldu.

Ikusi "Curriculumaren egitura" etapak eta proposatutako jarduerak deskribatzeko.

Zure ikasleak prestatu

Rol ezberdinak ezarri:

Ikasleak taldeka antolatzeko modua planifikatu, kasuak aztertzeko, dilemak eztabaidatzeko eta ideiak sortzeko. Lagungarria izan daiteke rola ezartzea (adibidez, ikertzailea edo aurkezlea) ikasle guztiek zeregin aktiboa izan dezaten jarduera bakoitzean.

Bidaia kolektibo gisa ikasi:

Proiektuan zehar, ikasleen artean nahasmena sor dezaketen terminologia berriak aldi-aldi berrikusi. Ikasle guztiek funtsezko kontzeptuak ulertzen eta behar izanez gero sakonago aztertzeko denbora har dezaten.

Urrats hori funtsezkoa da curriculumean aurkezten diren istorio, kontzeptu eta jarduerak sakon ulertzeko.

Sarrera, Glosarioa eta 1. etapa, buru-hausgarria, terminologia eta definizioak sakonago aztertzeko.

Zure ikasleak prestatu

Klaseak prestatzeko eginbeharrekoen zerrenda.

- Eserleku malguak:** ikasgela antolatu, talde-lana eta eztabaidak errazagoak izan daitezzen. Mahaiak taldeka edo borobil batean antola daitezke ikasketa kolaboratiboa sustatzeko.
- Ikusizko laguntza:** kartelak, mapak eta grafikoak erabili, ingurumen-kontzeptuak eta migrazio-joerak bistaritzen laguntzeko. Kaltetutako eskualdeen irudiak, datu klimatikoak edo dilema etikoak erabili.
- Tresna teknologikoak:** eskura izanez gero, prestatu baliabide digitalak, hala nola bideoak, online plataformak elkarlanean aritzeko, edo multimedia-tresnak, ikasleen ulermena sustatzeko.

Zure ikasleak prestatu

Saioa hasi baino lehen, ziurtatu:

Ikasle guztientzako fitxen kopiak dituzula.

Laguntza bisuala (mapak, grafikoak edo klima-aldaketari eta migrazioari buruzko infografiak).

Multimedia-baliabideak erakusteko tresnak, hala nola curriculumean proposatutako bideo laburrak.

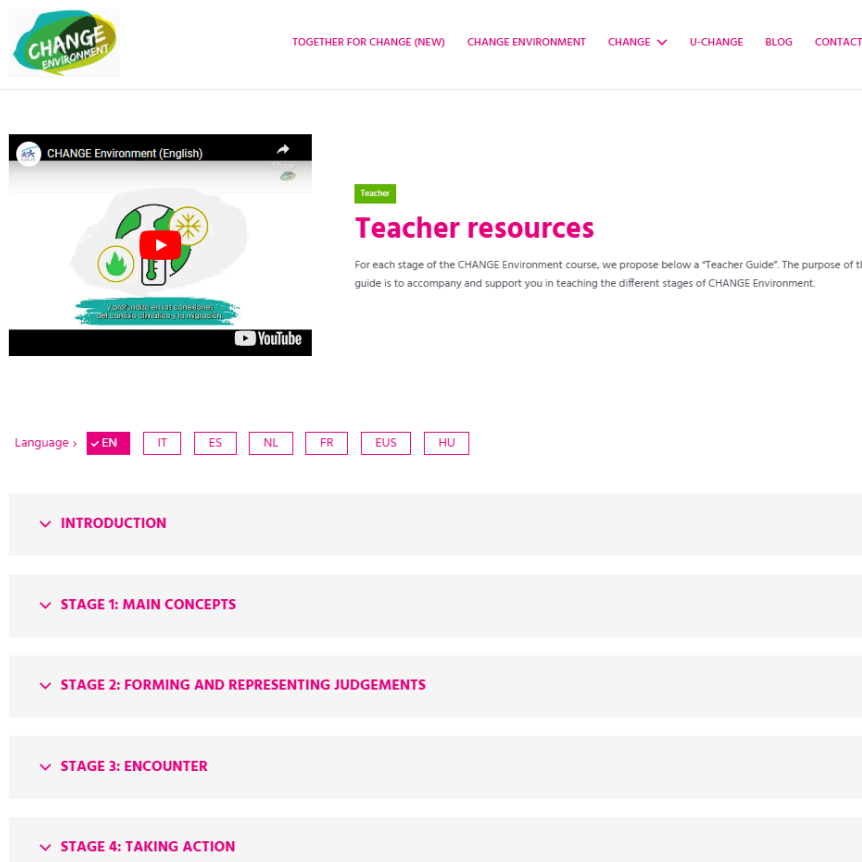
Taulan idatzitako funtsezko definizioak (adibidez, klima-aldaketa, ekitatea, migrazioa).

Ideiak biltzeko eta taldeko jarduerak egiteko papera eta materialak.

Curriculumaren egitura

Curriculumak irakasleei ikasleekin gai horiek aztertzeko esparru bat eskaintzen. Barne hartzen ditu jarduerak, bideoak, baliabide interaktiboak, datu zientifikoak, giza istorioak eta beste iturri batzuk, gai garrantzitsuak jorratzen dituztenak ingurumenak bultzatutako desplazamenduen inguruan.

Curriculumua lau etapatan egituratzen da, bakoitzak ikasgelako saioetarako diseinatutako fitxaekin batera. Gainera, irakasleei eta ikasleei laguntzeko funtsezko lau dokumentu biltzen ditu:

The screenshot shows the CHANGE Environment website interface. At the top left is the logo, and at the top right is a navigation menu with links: TOGETHER FOR CHANGE (NEW), CHANGE ENVIRONMENT, CHANGE (with a dropdown arrow), U-CHANGE, BLOG, and CONTACT. Below the navigation is a video player for 'CHANGE Environment (English)' with a play button and a 'Teacher' tag. To the right of the video player is the heading 'Teacher resources' and a short paragraph explaining the purpose of the 'Teacher Guide'. Below this is a language selection menu with 'EN' selected and other options: IT, ES, NL, FR, EUS, HU. At the bottom, there is a list of five expandable sections: INTRODUCTION, STAGE 1: MAIN CONCEPTS, STAGE 2: FORMING AND REPRESENTING JUDGEMENTS, STAGE 3: ENCOUNTER, and STAGE 4: TAKING ACTION.

Curriculumaren egitura

1

Sarrerako dokumentu bat, etaparen helburu eta jardueren ikuspegi orokorra ematen duena.

Curriculumaren egitura

2

Terminoen glosarioak klima-aldaketarekin, migrazioarekin eta ingurumen-gaiekin lotutako funtsezko terminoen definizio argiak ematen ditu. "Aktibista", "Justizia klimatikoa" edo "Karbono aurrekontua" bezalako terminoak hartzen ditu, giza jarduerak ingurumenean duten eraginari buruzko ikuspuntuak eskainiz, hala nola erregai fosilen erabilera, berotegi efektuko gasak eta energia berriztagarriak. Irakasleei eta ikasleei laguntzeko diseinatuta dago, Change Environment curriculumeko gai konplexuak ulertzen laguntzeko.

Curriculumaren egitura

3

Ekintza-planaren tresna irakasleei eta ikasleei laguntzeko diseinatuta dago, beren komunitateetan klimarekin zerikusia duten gaiei buruz sentsibilizatzeko edo horiei heltzeko ekimen praktikoak gara ditzaten.

Ideiak antolatzen laguntzen du, prozesua urrats zehatzetan xehatuz, hala nola helburuak finkatuz, baliabideak identifikatuz, rolak ezarriz eta epeak sortuz. Tresna horrek proiektuak sustatzen ditu, eta, horri esker, ikasleek proiektuak garatu ditzazkete eta aktiboki konprometitu jasangarritasuna eta ekintza klimatikoa sustatzera.

CHANGE ENVIRONMENT

Co-funded by the European Union

PLANNING – WHO? WHEN? WHERE? HOW?

Now you can turn your idea into action by using the Action Plan. Here you can organise and set down all of your ideas to make your action successful.

ACTION PLAN	
ACTION AREA <i>(Accompaniment & Support, Awareness Raising or Advocacy)</i>	
OUR ACTION	
THE CHANGE we want to create through the action	

Curriculumaren egitura

4

Irakasleak ikasleekin erabiltzeko pentsatuta dago galdetegia eta irakasleek tresna interaktibo gisa erabil ditzakete ikasleak klima-aldaketari, ingurumen-migrazioari eta justiziari buruzko eztabaidetan inplikatzeko. Irakasleek bertsio bat dute erantzunekin (ikus proiektuaren webgunean – Sarrera – Change Environment Quiz (irakaslearen bertsioa), Quiz hau erabil liteke proiektuaren bidaia abiarazteko klasean!

THE QUIZ

STAGE 1

1 Environmental change is:

- a. A modern issue that is being addressed nowadays
- b. An unchanged issue throughout history
- c. Unrelated to human activity
- d. Something present throughout history, but now increased into a global emergency due to human action

2 The consequences of environmental change affect which people most?

- a. often affect the so-called 'Global South' most, but this does depend on a number of other factors: location, economic resources, gender, vulnerability, and dependence on subsistence agriculture
- b. They affect everyone in the world equally, as everyone is exposed to environmental change and disasters
- c. They only affect those in coastal areas, because they are more likely to experience flooding, rising sea levels, and storms

3 Refugee, Migrant, and Internally Displaced Person:

Tick the most relevant category/categories for each of the following examples:

	Migrant	Internally Displaced Person	Refugee
This person usually has a right to remain in the host country			

Curriculum-etapak

Curriculum-a lau etapatan banatuta dago, eta etapa pedagogiko bakoitzak fitxak eta eranskinak ditu.

Fitxak irakasleentzat daude diseinatuta, eta jarduerak gauzatzeko behar duten informazio guztia ematen diete, hala nola helburu eszenikoak, kontzeptu giltzarriak, denboralizazioa eta beharrezko materialak. Fitxa hau irakasleentzako gida praktikoa da.

Eranskinek fitxak osatzen dituzte, eta etapako gaiak aztertzeke historiak, datuak, definizioak eta baliabideak jasotzen dituzte.

Eta bakoitzak bi fitxa ditu, ordu batean betetzeko. Curriculum-egitura osoa zortzi eskola-orduren parekoa da.

Curriculum-etapak

CHANGE ENVIRONMENT

TEACHERS

STAGE 1

CHANGE ENVIRONMENT

STAGE 1: MAIN CONCEPTS

GOALS

- ✓ Become aware of the reality of forced mobility due to climate change. Size the global problem by presenting objective data.
- ✓ Show that the consequences of climate change do not affect all countries and territories and all people in the same way.
- ✓ Become aware of the need for change.
- ✓ Arouse curiosity and desire to know more.
- ✓ Putting people at the centre: favouring an empathic look towards those who have to migrate due to climate change.

1 Co-funded by the European Union

CHANGE ENVIRONMENT

TEACHERS

STAGE 2

CHANGE ENVIRONMENT

STAGE 2: FORMING AND REPRESENTING JUDGEMENTS

GOALS

- ✓ To present a range of real situations and dilemmas related to environmental change and migration
- ✓ To present a range of different cases of how different communities are facing environmental change, **resources** they have (or have not) to face it, and consequences to those communities.
- ✓ Understand how environmental and climate change affect different countries, communities and people in different ways, and there are therefore highly vulnerable populations.
- ✓ To address **inequality** in the face of environmental and climate change.
- ✓ To train **empathy**.

1 Co-funded by the European Union

CHANGE ENVIRONMENT

TEACHERS

STAGE 4

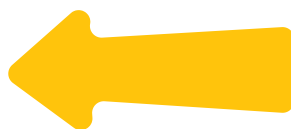
CHANGE ENVIRONMENT

STAGE 4: TAKING ACTION

GOALS

- ✓ To leave students after the course not with a feeling of helplessness, but with alternatives to fully develop their potential if they want to.
- ✓ To provide students with meaningful conversation and inspiration through contact with people who work on minimising environmental damage and/or promoting more inclusive societies.
- ✓ To provide ways and information for students to continue engaging with these themes.
- ✓ To present students with a range of options that will help them to contribute to minimising environmental change and/or developing more inclusive societies.

1 Co-funded by the European Union

CHANGE ENVIRONMENT

TEACHERS

STAGE 3

CHANGE ENVIRONMENT

STAGE 3: ENCOUNTER

GOALS

- ✓ To review the work done and become aware and express what issues/themes/feelings and stories stood out to each student through the course of their learning.
- ✓ To gain a greater understanding of how the issue of environmental change and migration is seen in different contexts.
- ✓ To engage in meaningful information and experience exchange with other students and schools and to train intercultural competencies.
- ✓ To promote empathy in students.

1 Co-funded by the European Union

Curriculum-etapak

Fitxa bakoitza hiru zatitan banatzen da:

CHANGE ENVIRONMENT TEACHERS STAGE 1 WORKSHEET 1

WARM UP ACTIVITY

WARM UP ACTIVITY **PROPOSED TIME** 10 minutes **PROPOSED MATERIALS** ✓ Paper ✓ Colour markers

STEPS

- 1 Ask students to share ideas on "Reasons People Migrate." Teachers should then write these ideas on the board or other support visible to the class.

Encourage students to be specific. For instance, not simply "economic reasons but lack of job studies, lack of social services etc.

NOTE TO TEACHERS

- 2 When you have collected enough reasons, ask students to group the findings in categories (for instance social/ political/ climate/ economic/ demographic...). They should be encouraged to come up with such categories themselves with help from teachers.

3 Co-funded by the European Union

1. Berotze jarduera

2. Jarduera nagusia

CHANGE ENVIRONMENT TEACHERS STAGE 1 WORKSHEET 1

MAIN ACTIVITY: JIGSAW

MAIN ACTIVITY **PROPOSED TIME** 30 minutes **PROPOSED MATERIALS** ✓ Jigsaw reading texts (annex I) ✓ Paper and pen for each student ✓ Poster paper ✓ Coloured markers

There are 5 jigsaw pieces (see annex I):

1. Some metaphors.
2. Carbon budget and tipping points.
3. Climate migration.
4. Human (in)action, Anthropocene and Psychic numbing.
5. Stories of climate displacement.

STEPS

- 1 **Expert group (5 minutes)**
The class will be divided in 5 groups (made of 4-6 students each), one for each "jigsaw reading". This will be called the

5 Co-funded by the European Union

CHANGE ENVIRONMENT TEACHERS STAGE 1 WORKSHEET 2

CLOSURE

CLOSURE ACTIVITY **PROPOSED TIME** 10 minutes **PROPOSED MATERIALS** ✓ Poster paper ✓ Coloured markers ✓ Other basic stationery

STEPS

- 1 After debate, each group makes a poster summarizing the meaning of the concepts they have been given, and the main figures of the country they are in.

18 Co-funded by the European Union

3. Itxiera

Co-funded by the European Union

30

Curriculum-etapak

Gainera, fitxa bakoitzak iruzkin laburrak ditu irakasleak saioa hobeto implementa dezan.

STAGE	WORKSHEET
1	2

Most graphics use data sets that are based on territory and not consumption emissions and per capita data, so Europe always ends up looking much better than it is, and China looks much worse. This is because Western countries consume a large amount of – for example – goods, which are produced elsewhere, and which therefore are often shown as falling under the emissions of the countries where they are produced. For example: Most media coverage of climate change points to China as the world's worst emitter of CO2. The figures require some adjustment to get an exact picture of who is causing the emissions. However, the map of emissions looks quite different if the emissions are calculated as 'consumption emissions'. This means that if a European buys a product that was made in China, then the emissions that occur because of their consumption are counted as European, not Chinese. This way of calculating emissions accounts for the major industrial powers 'outsourcing' of the external costs of their lifestyle and is, therefore, fair and representative. If emissions are only calculated 'territorially', then China has 30% of the volume of CO2 emissions and Europe has 10%. If emissions are calculated based on consumption, then China only bears 24% responsibility for the CO2, and the EU (28) bears 12% of the responsibility.

NOTE TO TEACHERS

17 Co-funded by the European Union

1. etapa:

Kontzeptu nagusiak - Klima-aldaketaren eta migrazioaren sarrera

Etapa honen helburua da klima-aldaketaren oinarriak eta horrek migrazioan duen eragina sartzea, ingurumen-aldaketen eta giza desplazamenduen arteko lotura azpimarratuz. Fase honetan 2 fitxa eta eranskin bat daude:

1. Fitxa: Ingurumen aldaketa, larrialdi klimatikoa eta migrazioak

- Ikasleek ingurumen eta klima aldaketen eta giza migrikortasunaren arteko erlazioak ulertzea eta ondoren horiek azaltzeko gaitasuna lortzea
- Ikasleek ingurumeneko kontzeptu zientifikoak ezagutzea, ikasturtean Aurrera egiteko oinarri teorikoa izan dezaten
- Ikasleek ulertzea gaur egun gertatzen ari den ingurumen-aldaketa giza ekintzaren ondorioa dela.

1. etapa:

Kontzeptu nagusiak - Klima-aldaketaren eta migrazioaren sarrera

2. Fitxa: Ekitatea globala eta sistemikoa den problematika honetan

- Ekitatearen kontzeptua sartzen du: ekitatearen garrantzia eta ingurumen-erronka globalei aurre egiteko duen garrantzia azaltzen ditu.
- Ahultasun sistemikoak aztertzen ditu: Arazo sistemikoek, hala nola pobrezia eta baliabideak eskuratzeko desberdintasunek, zenbait populaziok ingurumen-krisiekiko duten zaugarritasuna nola larriagotzen duten aztertzen du.
- Pentsamendu kritikoa sustatzen du: Ikasleak bultzatzen ditu ekitateaz eta justiziaz hausnartzera, klima-erronkei aurre egiteko irtenbideak sortzeko, ikuspegi ekitatiboak sakonago ulertzea sustatuz.

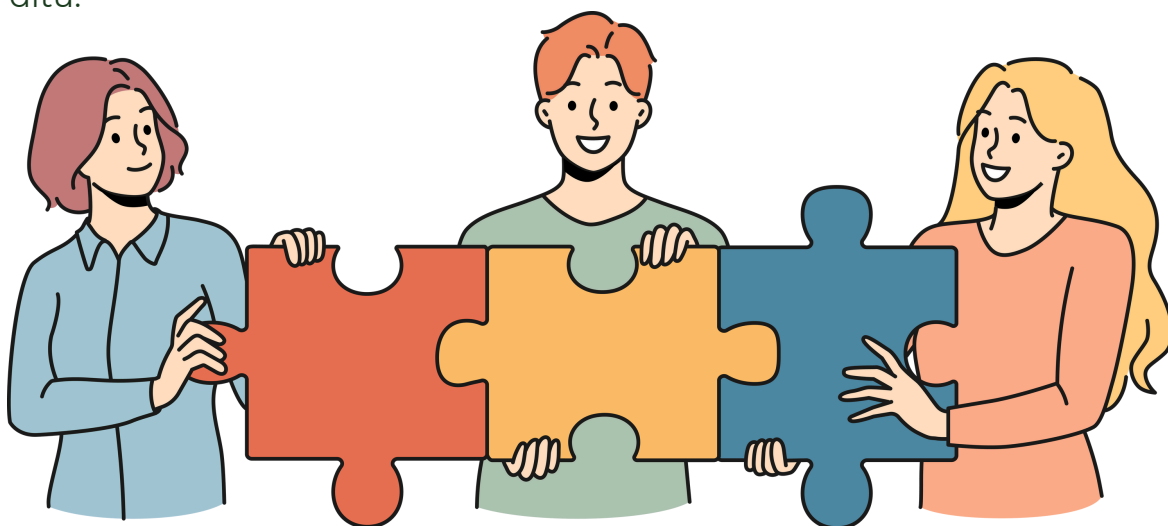
1. etapa:

Kontzeptu nagusiak - Klima-aldaketaren eta migrazioaren sarrera

A1. eranskina. Buru hausgarria: Ikasleak ikasketa interaktiboko jardueren bidez klima-aldaketari buruz hezteko diseinatuta dago.

Bost "Buru-hausgarriaren pieza" biltzen ditu, bakoitza klima aldaketaren hainbat alderditan zentratua :

- Metaforak: Agerian uzten du klima-aldaketaren larritasuna narrazioaren bidez, hala nola Aron Ralstonen istorioaren bidez, ingurumen-krisiek bultzatutako migrazio-premia larria azpimarratzeko.
- Karbono-aurrekontua eta inflexio-puntuak: karbono-aurrekontuaren kontzeptua eta klimaren inflexio-puntuak gurutzatzearen arriskuak azaltzen ditu.
- Migrazio klimatikoak: Klimak eragindako desplazamenduekin lotutako definizioak eta erronkak aztertzen ditu.
- Gizateriaren ekintzarik eza: Antropozenoa eta klima-ekintzarako oztopo psikologikoak estaltzen ditu.
- Desplazamendu klimatikoaren istorioak: Ingurumen-aldaketaren eragina jasan duten komunitateen adibide historikoak eta garaikideak aurkezten ditu.

1. etapa:

Kontzeptu nagusiak - Klima-aldaketaren eta migrazioaren sarrera

Irakasleentzako informazio gehigarria:

Gaia aztertu: hona hemen baliabide lagungarri batzuk klima-aldaketari eta migrazioari buruz ikasten jarraitzeko!

Klima-aldaketaren oinarriak:

Baliabidea: <https://www.bizkaia.eus/eu/klima-aldaketa/zer-da>

Denbora: 20-30 minutu esploratzeko..

Helburua: Klima-aldaketaren atzean dagoen zientziaren ikuspegi orokorra ematen du, kausak, ondorioak eta datu klimatikoen froga barne. Horrek irakasleei lagundu diezaike funts zientifikoa modu errazean azaltzen..

Migrazioaren ikuspegi orokorra:

Baliabidea:

<https://www.bizkaia.eus/eu/klima-aldaketa/zer-da>

Denbora: 20-30 minutu esploratzeko.

Helburua: Klima-aldaketak migrazio behartuei nola eragiten dien jakitea eskaintzen du, irakasleei ikasleei gaia testuinguruan jartzen lagunduz.

Co-funded by
the European Union

35

2. etapa:

Epaketak prestatzea eta antzeztea

Etapa honen helburua ingurumen-aldaketarekin eta migrazioarekin lotutako egoera eta dilema errealak aurkeztea da.

Pentsamendu kritikoa eta enpatia lantzen dira, hondamendiek kaltetutako komunitateen kasuak aurkeztuz, hala nola itsas mailaren igoera edo bat-bateko gertaerak eta baita uholdeak ere bai.

Irakasleek eta ikasleek dilema etikoak aztertuko dituzte eta ingurumen-arazo horien konplexutasunak aztertuko dituzte. Etapa honek hainbat ikuspegiri eta ingurumen-aldaketaren ondorio moralei buruzko eztabaida eta hausnarketa sustatzen ditu.

Bigarren etapak bi fitxa (3-4) eta bi eranskin ditu, bat kasu-azterketekin eta bestea ingurumen-aldaketari buruzko dilemekin.

3. Fitxa: Kasu-azterketa

Fitxa honen helburua ikasleek ingurumen-aldaketarekin eta migrazioarekin zerikusia duten lurralde, testuinguru eta pertsonen kasuak aztertzea da. Metodologia horrek lagundu beharko lieke ikasleei:

- Ulertzeko nola ingurumen- eta klima-aldaketak eragiten dien era desberdinetan herrialde, komunitate eta pertsona desberdinei, eta, beraz, populazio oso zaugarriak daudela
- Hainbat egoera eta adibide zehatz ezagutzeko, eta hobeto ulertzeko komunitate ezberdinek ingurumen-aldaketari aurre nola egiten dioten, eta horretarako dituzten (edo ez dituzten) baliabideak eta komunitate horientzat dituen ondorioak.
- Enpatia garatzea, besteen lekuan jartzen ikasiz, pertsona desberdinen esperientziak eta erronkak ulertuz.

2. etapa: Epaiketak prestatzea eta antzeztea

4.fitxa: Dilemak

Fitxa honek ingurumen-aldaketarekin eta migrazioarekin lotutako benetako egoerak eta dilemak aurkezten dizkie ikasleei. Metodologiak lagundu egin beharko lieke ikasleei honako helburuak lortzen:

- Enpatiaren gaitasun soziala garatzea, hau da, beste pertsona baten lekuan jartzen jakitea
- Gatazkak, balio moralak eta funtsezko beste balio batzuk ezagutzea
- Iritzien kalitatea bereiztea (norberaren iritzien kontrakoak izan ala ez)
- Gatazkei lotuta norberak dituen sentimenduak eta emozioak artikulatzea

2. etapa: Epaiketak prestatzea eta antzeztea

2. eranskina: Kasuen azterketa

Kasuen azterketari buruzko eranskinean ingurumen-gaiekin lotutako hainbat kasu aurkezten dira, praktika jasangarriak eta ingurumen-erronkak aztertzen dituzten egoera zehatzak azpimarratuz. Kasu bakoitzaren azterketak adibide praktikoak eta galderak biltzen ditu ikasleak eta hezitzaileak inplikatzeko.

3. eranskina: Dilemak

Dilemen eranskinak ingurumen-dilema desberdinak aurkezten ditu, pentsamendu kritikoa eta eztabaida sustatzen dutenak. Dilema bakoitzak ingurumen-gaiei buruzko ikuspegi kontrajarriak dakartza, eta ikasleak erabaki etiko eta praktiko konplexuak aztertzerantz bultzatzen ditu. Helburua ulermen eta konpromiso sakonagoak sustatzea da.

2. etapa: Epaiketak prestatzea eta antzeztea

Pentsamendu kritikoaren rola ikasleen
ahalduntzean

Irakasleek ikasleak bultzatu behar dituzte pentsamendu kritikoa erabiltzera Change Environment materialetara hurbiltzean. Pentsamendu kritikoak informazioa aztertzea, hipotesiak zalantzan jartzea eta ebidentziak ebaluatzea eskatzen du, ondorio arrazoituak ateratzeko. Pentsamendu kritikoa aritzeak lagundu egiten die ikasleei arazo eraginkorragoak konpontzen eta erabakiak hartzen. Horrek hainbat trebetasun barne har ditzake, hala nola arrazoiaketa logikoa, sormena, kontzeptu konplexuen interpretazioa eta norberaren sinesmenen gaineko hausnarketa.

- **Baliabidea:** Zer da pentsamendu kritikoa? (Eta zergatik irakatsi behar dugu?).
- **Denbora:** 20-30 minutu tresnak eta estrategiak aztertzeko.
- **Helburua:** Baliabideak ematen ditu pentsamendu kritikoa irakasteko, funtsezkoa baita ikasleei gai konplexuak aztertzen laguntzeko, hala nola, klima-aldaketa eta migrazioa.

3. etapa: Topaketa

Etapa honen helburua ikasleen ezagutza zabaltzea da, eskola, herrialde eta jatorri desberdinetako ikaskideekin trukea erraztuz ingurumenaren aldaketari eta migrazioari buruz.

Truke honen bidez, ikasleek beren testuinguruaz hausnartzen dute eta ikuspegi ezberdinak aztertzen dituzte.

Etapa honetan hainbat jarduera sartzen dira, hala nola haien ikasketak berrikustea eta funtsezko gaiak ulertzea eta beste ikasle batzuekin trukea egitea (online edo gutunen bidez).

Etapak 2 fitxa ditu (5 – 6) eta 4. eranskina Ipuin zikloekin.

5. Fitxa: Eskolarteko trukea/Ipuin-zirkuluak prestatzea

Fitxa hau hausnartzean, testuinguruan kokatzean eta elkar-trukerako prestatzean oinarritzen da. Hau esan nahi du:

- **Ikasketei buruzko gogoeta:** Beste eskoletako ikaskideak gai berdinei nola hurbildu eta hausnartu diren ikastea
- **Analisi konparatiboa:** ingurumen-aldaketarekin eta migrazioarekin zerikusia duten ikuspegi eta errealitate desberdinak ulertzea.
- **Hausnarketa pertsonala:**
  1. Ikaskuntza garrantzitsuenak identifikatzea
  2. Aztertutako gaiekin zerikusia duten kezka nagusiak adieraztea.
  3. Eztabaidetan sortutako ideia eta proposamenei buruz hausnartzea.

3. etapa: Topaketa

6. Fitxa: Eskola arteko trukea/Ipuin zirkuluak/Gutun trukea

Fitxa honen helburua Change Environment proiektuan parte hartzen duten ikastetxeetako ikasleen arteko lankidetzeta eta elkarrikeria sustatzea da. Helburuak hauek dira:

1. **Ikuspuntuak partekatzea:** Beste eskoletako ikaskideak gai berdinei nola hurbildu eta hausnartu diren ikastea.
2. **Perspektiba gehiago ezagutzea:** ingurumen-aldaketarekin eta migrazioarekin zerikusia duten ikuspegi eta errealitate desberdinak ulertzea.
3. **Errespetuzko elkarrikeria sustatzea:** Practicing open, respectful exchanges of ideas, ensuring both the right to be heard and the responsibility to listen.
4. **Building Skills in Small Groups:** Through direct student participation, emphasize:
  - Listening for understanding.
  - Respecting differing opinions.
  - Cultivating curiosity about shared experiences and differences.

4. ERANSKINA

"Ipuin-zirkuluak" nola egin azaltzen da, bai aurrez aurre, bai online, non parte-hartzaileek ingurumen-aldaketarekin eta migrazioarekin lotutako esperientzia pertsonalak partekatzen dituzten. Jarduerak narrazioa, entzute aktiboa eta talde-eztabaida eskatzen ditu, gai, desberdintasun eta ikuspegi komunei buruz hausnartzeko. Helburua da kultura kontzientzia, empatia eta errespetua indartzea partekatzearen eta entzutearen bidez.

3. etapa: Topaketa

Irakasleentzako informazio gehigarria:
Ikasleengan enpatia sustatzea

Ikasgeletan enpatia sortzea funtsezkoa da, ikasleei ikuspegi desberdinak ulertzen eta haiekin konektatzen laguntzen dielako, ikaskuntza-ingurune inklusiboagoa eta solidarioagoa sustatuz. Ikasle enpatikoek joera handiagoa dute portaera sozial positiboak izateko eta lankidetzaz giroa sortzeko.

Enpatia adimen emozionala, pentsamendu kritikoa eta komunikazio hobea sustatzen ditu, eta ikasleei aukera ematen die erronka globalei buruz hausnartzeko. Ulermen horrek munduko hiritar arduratsuagoak izateko ahalmena ematen die.

- **Baliabide:** <https://www.hseducacion.com/como-trabajar-la-empatia-en-el-aula/>
- **Denbora:** 10-15 minutu irakurtzeko eta baliabideak aztertzeko.
- **Helburua:** Ikasgelan enpatia sustatzeko estrategiak eta jarduerak eskaintzen ditu, ikasleak etorkinekin elkartzeko prestatzeko bereziki baliagarriak izan daitezkeenak.

4. etapa: Neurriak hartzea

4. etapak gaitasuna ematen die ikasleei beren ezagutzak aplikatzeko, sentsibilizazio-kanpainak sortuz eta beren eskolan edo komunitatean parte hartzen. Etapa honetan "World Café" metodologia erabiltzen da (ikusi 7.fitxa), ingurumen-aktibismoa, hezkuntza zientifikoa eta gizarte inklusiboak bezalako gaietarako buruzko talde-elkarrizketak egiteko.

Etapak, gainera, ideiak sortzeko tresnak eskaintzen ditu, ikasleak ekintza bideragarrien planak garatzera animatuz, klimaren eta migrazioaren gaiak beren eskola edo komunitatearen barruan lantzeko.

Etapak 2 fitxa ditu (7-8) eta 5. eranskina, parte hartzeari buruzkoa.

7.fitxaren laburpena: Behar dugun aldaketari buruzko perspektibak

Fitxa honetan, ingurumen-aldaketa eta migrazioa lantzen duten aditu eta profesionalekin eztabaida esanguratsuak izaten dituzte ikasleek. Bere helburuak hauek dira:

1. **Inspirazioa sortu:** ikasleak inspiratzen dituzten elkarrizketak erraztea, gai horiek jorratzeko mundu errealeko ahalegin eta ikuspuntuaren aurrean jarriz.
2. **Irtenbideak aztertu:** ikasleei ingurumen-aldaketa murrizten eta gizarte inklusiboagoak sustatzen laguntzeko aukera eta estrategia praktikoak aurkeztea.

4. etapa: Neurriak hartzea

8. fitxaren laburpena: Esperientziak hautatzea eta konpromisoak hartzea

Fitxa honen helburua ikasleak ahalduntzea da honako hauen bidez neurriak har ditzaten:

1. **Aukera kolektiboak aztertzea:** ikasleak ingurumen-aldaketa murrizten eta gizarte inklusiboak sustatzen lagun dezaketen hainbat modutara aurkeztea.
2. **Etengabeko konpromisoa sustatzea:** Gai hauetan inplikaturik egon nahi duten ikasleei informazioa, inspirazioa eta ideiak eskaintzea
3. **Proiektuak garatzea:** taldean garatu beharreko proiektuak modu kolaboratiboan erabakitzea.

4. etapa:

Neurriak hartzea

5. ERANSKINA. EKINTZAK HARTZEA

Dokumentu honek hainbat adibide eta ideia eskaintzen ditu ikasleek klimarekin lotutako ekintzak egin ditzaten. Hainbat ekintza biltzen ditu, hala nola, "Errefuxiatuen pasealekua" bezalako ekitaldiak, sare sozialetako kanpainak eta podcast sorkuntza.

Era berean, errefuxiatu klimatikoen defentsa sustatzen du, eta baliabideak eskaintzen ditu rol-jokoak edo ikerketa-proiektuak antolatzeko, klima eta migrazio gaietan aldaketaren aldeko sentsibilizazioa eta defentsa sustatzeko.

Ezagutza sakonik gabe ere, irakasleek gai hauei buruzko eztabaidak gida ditzakete:

- **Enpatia:** "Zer iruditzen zaizu uholde baten ondorioz zure etxea galtzea?"
- **Erantzukizuna:** "*What small actions can we take to reduce waste or help others?*"
- **Herritartasun aktiboa:** ikasleen artean herritartasun aktiboa sustatzea funtsezkoa da, beren komunitateekin konpromisoa hartzen, gizarte-eta ingurumen-erronkak ulertzen eta aldaketa positiboaren aldeko jarrera hartzen irakasten dielako. Herritartasun aktiboak lidergotza, enpatia eta klima aldaketa bezalako gai globalekiko erantzukizun sentimendua garatzen laguntzen die ikasleei. Prozesu demokratikoetan parte hartzeko eta gizartean eragina duten erabaki informatuak hartzeko beharrezko trebetasunak ematen dizkie.

- **Baliabidea:** <https://fundacionasispa.org/fomentar-participacion-ciudadana/>

- **Denbora:** 15-20 minutu esploratzeko.

- **Helburua:** Gazteak jarduera zibikoetan inplikatzeko ideiak eta estrategiak ematen ditu, eta hori funtsezkoa da ikasleak ahalduntzeko klima-aldaketaren eta migrazioaren arloan